

TEATER

„Stella Polaris“

KÄESOLEVA kevade üheks menukamaks uudislavastuseks «Estonias» on kahtlematult Leo Normeti ja Ralf Parve operett «Stella Polaris».

Kuigi Nõukogude Eesti senises operettiloomingus on minevikuaineliste operettide («Rummu Jüri», «Laanelill», «Ainult unistus») kõrval ka teoseid, mille sündmustik toimub tänapäeval («Ristuvad teed», «Tuled kodusadamas»), on «Stella Polarise» edu üheks põhjuseks käsitletava teema eriti suur aktuaalsus, viisirikas muusika ja vaimukas sõna.

Autorid nimetavad oma teost turismiaineliseks operetiks. Ja tõepoolest. «Stella Polarise» kogu tegevus toimub ühes Põhja-Euroopa riigis, mida külastab grupp Nõukogude Eesti turiste.

Opereti avapilt viib meid sihtkohta ruttavasse kiirrongi, kus tutvume pea kõigi kesksete tegelastega.

Turistide hulgas on Tallinna Konservatooriumi üliõpilane Lauri Lepp (Eesti NSV teeneline kunstnik H. Vasar, K. Karask), kooliõpetajast turistigrupi juht (H. Malmsten), nägus ja särtsakas kolhoositar Liisu (S. Sooäär), fotohuviline

uuesti kunagine vastastikune kiindumus. Stella näib pööravat selja nii ahvatlevale filmikarjäärile kui ka kokutavale Nilsenile.

Teenides ustavalt oma pere-meestest subsideerijaid sepi-seb Pebre «Royal» restoranis toimunud sõprusõhtul solvava šantaaži, mis tõepoolest näib lahutavat Stellat ja Lauri. Kõik lõpeb aga tänu agarale Liisule ja Villule hästi. Stella saab teada, et ta tõeline isa professor Arumaa on elus ja on otsinud ning oodanud teda juba aastaid. Tema kasuema, kartes jääda ilma dollareid tõotavast partiist Nilseni ja filmiga, oli petnud teda ja pidanud kinni kõik Eestist isalt Stellale saadetud kirjad.

Opereti finaalpilt lennujaa-mas. Turistid sõidavad tagasi kodumaale. Neid on tulnud saatma nende vastsed sõbrad, kes töötavad peatselt tulla külla omastele ja tuttavatele.

See tõotus jääb helisema ka Stella viimasest huvasti-viipest lennukiga lahkuvale Laurile. Veelgi rohkem. Selles viipes kõlab siiras tere kõikidele seal, kelle hulka Stella nüüdsest peale kuulub.

Sõprus ja tõde on võitnud.

R. Parve libreto on üles ehitatud toreda sisemise hoo,

(«Rummu Jüri», «Laanelill», «Ainult unistus») kõrval ka teoseid, mille sündmustik toimub tänapäeval («Ristuvad teed», «Tuled kodusadamas»), on «Stella Polarise» edu üheks põhjuseks käsitletava teema eriti suur aktuaalsus, viisirikas muusika ja vaimukas sõna.

Autorid nimetavad oma teost turismiaineliseks opereetiks. Ja tõepoolest. «Stella Polarise» kogu tegevus toimub ühes Põhja-Euroopa riigis, mida külastab grupp Nõukogude Eesti turiste.

Opereti avapilt viib meid sihtkohta ruttavasse kiirrongi, kus tutvume pea kõigi kesksete tegelastega.

Turistide hulgas on Tallina Konservatooriumi üliõpilane Lauri Lepp (Eesti NSV teeneline kunstnik H. Vasar, K. Karask), kooliõpetajast turistidegrupi juht (H. Malmsten), nägus ja särtsakas kolhoositar Liisu (S. Sooäär), fotohuviline kaubandustöötaja Villu (V. Viisimaa, U. Vark), tõsine kunstnik (T. Puks) ja teised nende reisikaaslased.

Rongi restoranvagunis kohatame aga hoopis teistsuguseid kujusid. Siin on hotelliomanik Almqvist (V. Luts) koos «kunagi eestlasest» naise Meetaga (L. Selistemägi, E. Meil), kes kavatsevad sokutada oma laulandelist kasutütart Stellat (S. Urb, A. Vihandi) täheks Hollywoodi, kupeldades teda ühtlasi naiseks Kristliku Rahvuserakonna liidriks Nilseni (E. Kärvet, A. Aasmaa). Sellesse kogupilti kuuluvad ka pagulasajalehekese «Eestluse Aade» tooniandev reporter Pebre (E. Pärn, V. Peetri) ning ta «äriplane» sõbratar varieteeartist (Eesti NSV teeneline kunstnik I. Pöder) Pariisist.

JÄRGNEVATE piltide tegevus toimub hotellis «Royal». Siin on südamlikke kohtumisi väliseestlastega, kes tahavad teada turistidelt tõtt kodumaast. Siin näeme aga ka inimesi, kes, hüljanud oma rahva ja sünnimaa, on asunud pettuse ja santaaži teele ning teevad kõik, et provotseerida nii oma kaasmaalasi-emigrante kui ka sõpruse lipu all külla sõitnud turiste. Üheks sääraseks tüübiks ongi «Eestluse Aate» kirjasaatja Pebre koos oma kunagist Mulgimaa mõisat taganutva peremehekese Kalapurdaga (A. Mering ja H. Otto).

Sündmustiku käigus selgub, et Lauri ja Stella on olnud aastate eest lapsepõlvesõbrad. Mälestuste kaudu elustub neis

santaaži, mis tõepoolest näib lahutavat Stellat ja Lauri. Kõik lõpeb aga tänu agarale Liisule ja Villule hästi. Stella saab teada, et ta tõeline isa professor Arumaa on elus ja on otsinud ning oodanud teda juba aastaid. Tema kasuema, kartes jääda ilma dollareid töötavast partiist Nilseni ja filmiga, oli petnud teda ja pidanud kinni kõik Eestist isalt Stellale saadetud kirjad.

Opereti finaalpilt lennujaamas. Turistid sõidavad tagasi kodumaale. Neid on tulnud saatma nende vastsed sõbrad, kes töötavad peatselt tulla külla omastele ja tuttavatele.

See töötlus jääb helisema ka Stella viimasest hüvasti-viipest lennukiga lahkuvale Laurile. Veelgi rohkem. Selles viipes kõlab siiras tere kõikidele seal, kelle hulka Stella nüüdsest peale kuulub.

Sõprus ja tõde on võitnud. R. Parve libreto on üles ehitatud torele sisemisele hoo, värskusele ja vaimukusele. Kõik on suunatud peamisele ja otulisele.

Õnnestunud libreto andis ka L. Normetile hea võimaluse viisirikka ning erinevatele tegelasrühmadele ja isikutele karakterse muusika loomiseks. «Stella Polarise» muusikas on sooja lüürikat — eeskätt kajastab see Stella ja Lauri suhteid —, vilgast ja särtsukat, millega helilooja iseloomustab Liisut ja Villut, ning tabavat satiiri Nilseni, Meeta, Kalapurda ja teiste taoliste kujude väljajoonistamiseks.

Kogu teost raamib turistide sõpruslaul, mille avaread:

«...Meie tee on sõprustee, läbi maailma juhib meid see...» võtavad kokku «Stella Polarise» kogu mõtte.

OPERETI partituur kõlab värskelt ja on heas tasakaalus vokaaliga laval.

Tunnustust vääriva töö on teinud lavastaja Enn Toona, kelle režii tugevaks küljeks on hea sisemine tempo, žanri tunnetamine ja teose mõtte järjekindel avamine. L. Roosa lavakujundus on andekas ja heas kooskõlas teosega. Nauditavad olid I. Pöderi tantsud. Operetti juhtis dirigendipuldil Ü. Raudmäe. Arvestades senist edu võib kindlasti loota, et «Stella Polaris» nagu rida meie teisigi algupäraseid operette leiab peatselt tee Moskva, Leningradi ja teiste linnade operetilavale.

Pildil: Nilsen (Ervin Kärvet) ja Lana (Eesti NSV teeneline kunstnik Inge Pöder).

H. KÕRVITS